

Redaktionelt forord

Temaet for dette nummer af *Økonomi & Politik* er sport. Ifølge en konventionel opfattelse ligger sport uden for både økonomi og politik. Penge og magt er ikke relevante størrelser på dette felt. Denne opfattelse kan have en vis kerne af sandhed, men må nuanceres eller i visse tilfælde helt afvises. Gennem en række studier af historiske og aktuelle forhold viser bidragene i dette temanummer således, at sport er relateret til både økonomi og politik på en lang række måder. Den tid, hvor man kunne betragte sport som et særligt reservat, er forbi, og den myte, som har opretholdt dette syn, bliver udfordret. Vi har inviteret *Hans Bonde* og *Klaus Nielsen* til at sammensætte et bredt panel af specialister, der har overblik over disse temaer, og som kan fremlægge ny forskning og opstille nye perspektiver.

I første artikel om de Olympiske lege beskæftiger *Klaus Nielsen* sig med London 2012. Det er sigtet, at legene skal sikres forskellige former for »legacy«, og dermed befordre forskellige former for økonomiske, sociale og kulturelle afkast. Der kan sikres forskellige økonomiske og bymæssige gevinster, om end disse også rummer fejlregninger og for stor optimisme, men det er mere tvivlsomt, om der sker noget på den idrætspolitiske scene. England er således hårdt ramt af livsstilssygdomme, og har brug for at en større del af befolkningen dyrker idræt,

hvad netop legene kunne være en motor for. Det er derfor vanskeligt at indfri de mange ambitioner.

Også temanummerets anden artikel, der er forfattet af *Hans Bonde* og *Anne Zoëga Olsen*, omhandler De Olympiske Lege, denne gang afholdelsen i Peking i 2008. Artiklen fokuserer på Kinas kulturpropaganda og dets rolle som værtsland. For arrangørerne var det vigtigt at sætte det moderne Kina på dagsordenen gennem en flot og fejende åbningsceremoni og samtidig feje ubehagelige ting ind under gulvtæppet, som f.eks. spørgsmål om ytringsfrihed og behandling af nationale mindretal. Dermed skulle Kina placeres effektivt på landkortet, og selv om det officielt hed sig, at politik og sport skulle holdes adskilt, agerede Kina bevidst politisk i disse sammenhænge.

I en tredje artikel diskuteres sportens forretningsmæssige rationale mere direkte. Det er et kendt fænomen, at de store fodboldklubber også er blevet en forretning. *Simon Kuper* og *Stefan Szymanski* analyserer denne fodboldforretning, og gør op med de udbredte myter om, at det er en god og stor forretning. Faktisk er der selv for de store klubber tale om mindre virksomheder sammenlignet med andre brancher, og indtjeningen er reelt også beskeden. De bliver ikke drevet professionelt som andre dele af det private erhvervsliv, og

paradoksalt nok er der mange amatører i klubberne. Rådet fra de to forfattere er derfor, at fodboldklubberne bør koncentrere sig om det de er gode til: Sport.

Den fjerde artikel af Barry Houlihan og Mick Green studerer, hvad der sker når offentlige reformprogrammer støder sammen med sportens verden. Det sker i hele verden som en del af en generel »moderniseringsbølge«. Med eksempler hentet fra Storbritannien, som på godt og ondt har været forgangsland på dette område, konkluderes, at de politisk igangsatte moderniseringsprogrammer har resulteret i en uheldig forsimpning af sportsorganisationernes målsætninger. Det sker blandt andet fordi moderniseringsprincipperne indarbejdes med inspiration fra det private erhvervsliv, hvor rentabilitet er i fokus. En konsekvens er at der opstår et demokratisk underskud, som følger af, at sportens egne organisationer og interesser gradvist marginaliseres.

Bjarne Ibsen gør i den femte artikel rede for traditioner og brud i kommunernes idrætspolitik. Tidligere har kommunerne overladt en betydelig del af styringen på det sportspolitiske område til de lokale foreninger. Politikerne har fået fred og ro, og foreningsverdenen har fået ressourcer og indflydelse. Denne model er imidlertid under gradvis opløsning. Dels spiller mere langsigtede tendenser i samfundsstyringen og introduktion af nye ledelsesprincipper fra New Public Management ind, dels har også den generelle kommunalreform haft betydning. Denne politisering er også ledsaget af en opbygning af administrative og videnskabelige kompetencer i kommunerne.

Ulrik Wagner og Rasmus K. Storm interesserer sig i temanummerets sjette bidrag for sportsskandalens anatomi. Formålet er at identificere forskellige typer af sportsskandaler og de teoretiske værktøjer, der kan analysere dem. Sportsskandaler fortæles oftest som anekdoter. Forfatterne argumenterer derimod for, at teorier om skandaler, diskurser og idealtyper kan være nyttige. De udvikler i deres artikel en teoretisk ramme til analysen og ser konkret på Tiger Woods ægteskabsproblemer og cykelholdet Festinas dopingproblemer under Tour de France. På denne baggrund formuleres en række elementer til at studere sportsskandaler.

Jørn Hansen beskæftiger sig i temanummerets sidste bidrag også med politik og sport, men på det internationale felt. I bidraget fremlægges, hvordan en række danske idrætsforbund havde tætte forbindelser til tilsvarende organisationer på den anden side af Østersøen i 1940'erne og 1950'erne. I denne periode anerkendte Danmark dog ikke Østtyskland – sporten var altså på kant med den officielle politik. Dette sportslige samarbejde var en ud af flere faktorer, der bidrog til den danske anerkendelse af DDR.

Samlet set udgør temanummeret en anledning til at gentænke, problematisere og udrede sportens økonomiske og politiske dimensioner.

Martin Marcussen og Karsten Ronit
Ansvarshavende redaktører
for *Økonomi & Politik*